

Wielojęzyczność oraz wielokulturowość w Unii Europejskiej

Pół miliarda obywateli 27 unijnych państw członkowskich posługuje się 23 językami urzędowymi oraz ponad 60 językami regionalnymi i mniejszościowymi. Najpopularniejszym językiem używanym w UE jako ojczysty jest język niemiecki, którym mówi około 90 milionów ludzi. Kolejne najpowszechniej używane języki to angielski, francuski i włoski.¹

Wielojęzyczność, zapisana w traktatach europejskich, jest odzwierciedleniem kulturowej i językowej różnorodności w UE. Sprawia także, iż instytucje europejskie są bardziej dostępne i przejrzyste dla obywateli, co stanowi gwarancję ich demokratycznego funkcjonowania. Wielojęzyczność ma znaczący wymiar horyzontalny, który ściśle współdziała z innymi dziedzinami polityki wspólnotowej, takimi jak kultura, edukacja, komunikacja, itp.²

„Zjednoczeni w różnorodności” to motto Unii Europejskiej. Przesłanie tego hasła mówi, że poprzez UE Europejczycy są zjednoczeni w wysiłkach na rzecz pokoju i dobrobytu oraz że mnogość kultur, tradycji i języków w Europie jest jej ważnym atutem.

Pielęgnowanie multikulturalizmu od zawsze było zgodne z podstawowymi wartościami leżącymi u podstaw tworzenia Wspólnot Europejskich, jednak nie znalazło swojego odzwierciedlenia w traktatach aż do Traktatu z Maastricht. Na jego podstawie została ustanowiona wspólnotowa polityka kulturalna, mająca na celu promocję każdej jednostkowej

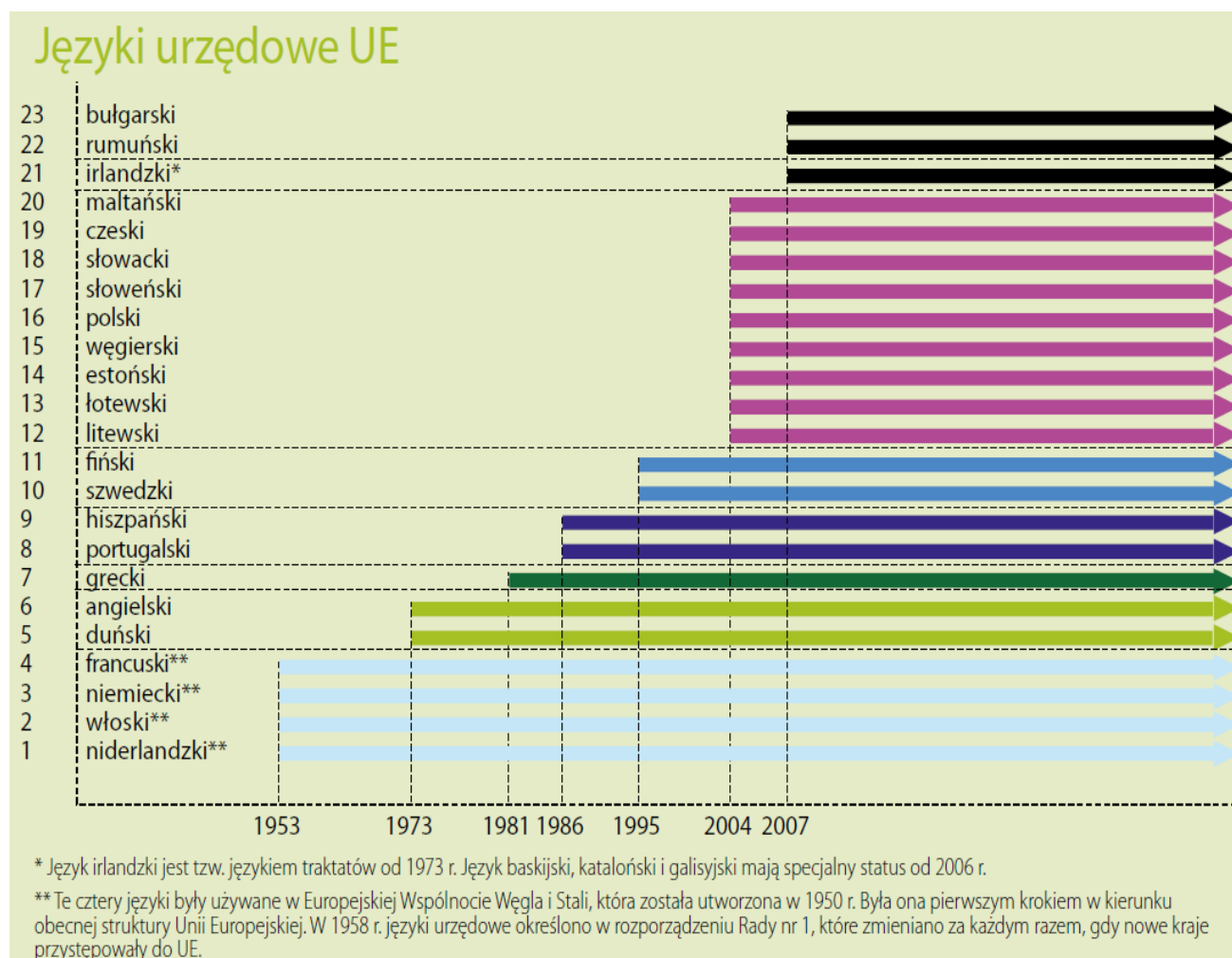
¹ Jak uczyć się języków obcych, Komisja Europejska, 2010, s.2.

² Strategia polityczna na rzecz wielojęzyczności MEMO/07/80

kultury państw członkowskich, a także ochronę europejskiego dziedzictwa kulturowego i propagowanie współpracy kulturalnej. W ramach organizacji tworzone są różnorodne projekty mające za zadanie wykonanie powyższych celów.

Europa staje się coraz bardziej zróżnicowana kulturowo. Rozszerzenie Unii Europejskiej, oraz swoboda przepływu osób wpłynęły na zwiększenie wielokulturowego charakteru wielu państw, powodując wzrost liczby używanych języków, wyznań religijnych, pochodzenia etnicznego i kulturowego. W rezultacie tych procesów dialog międzykulturowy odgrywa coraz bardziej istotną rolę w umacnianiu europejskiej tożsamości i obywatelstwa.

Jednym z głównych zadań projektu integracji europejskiej jest znajdowanie sposobów prowadzenia tego dialogu. Ważne jest podkreślanie znaczenia wkładu różnych kultur w dziedzictwo państw członkowskich i sposób życia ich obywateli oraz uznanie, że kultura i dialog międzykulturowy są kluczowe dla uczenia się harmonijnego współżycia.³

Źródło: *Po europejsku. Języki w Unii Europejskiej*, KE, 2008, s. 3.

³ <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?mode=dbl&lang=pl&ihtmlang=pl&lng1=pl>

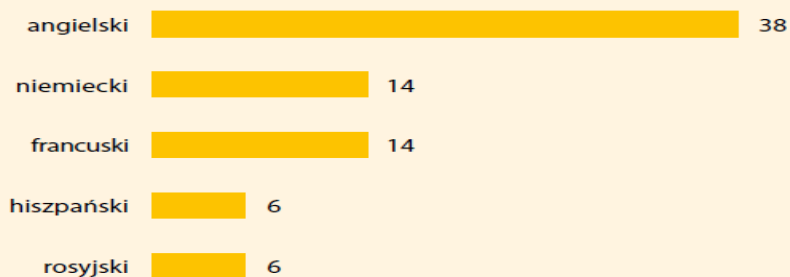
I. Wielojęzyczność

„Język jest integralną częścią naszej tożsamości i najbardziej bezpośrednim sposobem wyrażania kultury. W Europie różnorodność językowa jest nieodłącznym aspektem rzeczywistości. W Unii Europejskiej, opartej na zasadzie „jedności w różnorodności”, umiejętność porozumiewania się w wielu językach jest koniecznością zarówno w przypadku osób prywatnych, jak i organizacji i przedsiębiorstw. Zobowiązaliśmy się do zachowania i propagowania tej głównej cechy projektu europejskiego.” – Leonard Orban, europejski komisarz ds. wielojęzyczności.

Języki stanowią część polityki i prawodawstwa Wspólnoty już od czasów Traktatów Rzymskich. W następstwie Traktatu z Maastricht promowanie nauczania języków obcych legło u podłoża unijnej polityki edukacji a z wielojęzyczności uczyniono jedną z polityk unijnych.⁴

W 2005 Eurobarometr przeprowadził badania na temat znajomości języków obcych wśród mieszkańców UE. Wynika z nich, iż 44% ankietowanych nie zna żadnego języka obcego, a 11% posługuje się 3 językami. Najpopularniejszymi językami obcymi są: język angielski (38%), niemiecki (14%), francuski (14%), hiszpański (6%), rosyjski (6%). Porównując rezultaty badań z 2005 r. i 2001 r. można zauważyć tendencję do ciągłej poprawy kompetencji językowych obywateli Europy.⁵

Pytanie: „Jakie języki, inne niż język ojczysty, znasz na tyle dobrze, aby przeprowadzić w nich rozmowę?”

Źródło: Komisja Europejska, specjalnie badanie Eurobarometru nr 243 (2006).

Źródło: *Po europejsku. Języki w Unii Europejskiej*, KE, 2008, s. 5.

⁴ http://ec.europa.eu/education/languages/archive/doc/multishort_pl.pdf

⁵ http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_243_en.pdf

W 2007 r. powstała „Strategia na rzecz wielojęzyczności”, projekt odzwierciedlający wymiar polityczny wielojęzyczności w UE, mający na względzie jej znaczenie dla nauczania początkowego, uczenia się przez całe życie, konkurencyjności gospodarczej, zatrudnienia, sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa.⁶

W 2008 r. wydany został Komunikat Komisji dotyczący nowego podejścia do kwestii kultury oraz harmonijnego współistnienia wielu języków w Europie – „*Wielojęzyczność: atut dla Europy i wspólne zobowiązanie*”. Dokument odnosi się do ich umiejętności posługiwania się wieloma językami, oferowanej obywatelom UE możliwości dostępu do kultury i aktywnej postawy obywatelskiej, korzystania z lepszego porozumiewania się oraz szans na integrację.

Celem Unii Europejskiej jest takie kierowanie polityką wielojęzyczności, by wszyscy jej obywatele porozumiewali się w języku ojczystym oraz w dwóch językach obcych (kombinacja „język plus dwa”).

Koncepcja wielojęzyczności Unii Europejskiej przejawia się też w działaniu unijnych instytucji. I tak na przykład każdy europarlamentarzysta ma zagwarantowane prawo do czytania parlamentarnych dokumentów, śledzenia debat i wypowiedzania się we własnym języku. Prawo to jest zagwarantowane wewnętrznymi przepisami Parlamentu Europejskiego. Ponadto wszyscy obywatele UE muszą być w stanie korzystać z odnoszącego się do nich prawodawstwa bezpośrednio w swoim ojczystym języku.

TYTUŁ VI : SESJE

ROZDZIAŁ 3 : OGÓLNE ZASADY PROWADZENIA POSIEDZEŃ

Artykuł 146 : Języki

1. *Wszystkie dokumenty Parlamentu są sporządzane w językach urzędowych.*
2. *Wszyscy posłowie mają prawo do wypowiedzania się w Parlamencie w wybranym języku urzędowym. Wystąpienia w jednym z języków urzędowych są tłumaczone symultanicznie na wszystkie inne języki urzędowe oraz na każdy inny język, który Prezydium uzna za niezbędne*
3. *Podczas posiedzeń komisji i delegacji zapewniane jest tłumaczenie na języki urzędowe używane i wnioskowane przez członków komisji lub delegacji i ich zastępców.*
4. *W trakcie posiedzeń komisji lub delegacji odbywających się poza ich zwykłymi miejscami pracy zapewniane jest tłumaczenie z i na języki tych członków, którzy potwierdzili swój udział w posiedzeniu. Zasada ta może zostać złagodzona za zgodą członków komisji lub delegacji. Ewentualne spory rozstrzyga Prezydium.⁷*

⁶ Strategia polityczna na rzecz wielojęzyczności MEMO/07/80

⁷ Regulamin Parlamentu Europejskiego. Siódma kadencja Parlamentu - lipiec 2011,

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20110704+RULE-146+DOC+XML+V0//PL&language=PL&navigationBar=YES>

Języki na rzecz rozwoju gospodarczego

W komunikacie z 2005 r. Komisja, zgodnie z wytycznymi strategii lizbońskiej, potwierdziła swe przekonanie, iż znajomość wielu języków ma znaczenie dla wyników unijnej gospodarki, dla konkurencyjności poszczególnych przedsiębiorstw i dla perspektyw zatrudnienia indywidualnych pracowników. Również pod koniec 2005 r. Komisja zleciła badania na temat wpływu niewystarczającej znajomości języków obcych na gospodarkę europejską. Badanie obejmujące całą Europę, potwierdziło znaczenie znajomości języków i umiejętności międzykulturowych dla powodzenia eksportu, było punktem wyjścia dla dyskusji Grupy na temat języków w działalności gospodarczej.

Co roku tysiące europejskich firm traci możliwość zawarcia kontraktów z powodu braku znajomości różnych kultur, jak również niedostatecznych kompetencji językowych pracowników. Nieznajomość języka klienta czy partnera handlowego jest dziś w Europie jedną z głównych przyczyn, dla których przedsiębiorcom nie udaje się wejść na rynki zagraniczne.

KE utworzyła specjalną stronę internetową „Języki to dobry interes” http://ec.europa.eu/languages/languages-mean-business/index_pl.htm, na której można dowiedzieć się, jak zwiększyć sprzedaż poprzez wzmocnienie umiejętności językowych oraz międzykulturowych w swojej firmie.⁸

Wielojęzyczna komunikacja z obywatelami UE

Wielojęzyczna komunikacja z obywatelami UE odbywa się między innymi poprzez:

- Tłumaczenia pisemne i ustne - obywatele państw członkowskich rozumieją przepisy, które się do nich stosują, zaś demokratycznie wybrani przedstawiciele mogą bronić ich interesów i ideałów bez przeszkód stwarzanych przez nieznajomość języka.
- Tłumaczenia stron internetowych obejmujących tematykę europejską (w takim zakresie, w jakim pozwalają na to zasoby).
- Instytucje europejskie tworzą szereg narzędzi, aby pomóc tłumaczom pisemnym i ustnym w ich pracy, na przykład tworząc międzyinstytucjonalną terminologiczną bazę danych - IATE⁹. Dzięki IATE przedsiębiorcy otrzymają pomoc w postaci dokładnej terminologii (np. prawniczej, technicznej), którą będą mogli wykorzystać w technicznych aspektach swojej działalności.¹⁰

Europejski Rok Języków / Europejski Dzień Języków

⁸ Film „Języki to dobry interes”, http://www.youtube.com/watch?v=ocgx-ssrz7s&feature=channel_video_title

⁹ Inter-Active Terminology for Europe (Interaktywna baza danych terminologii UE)

¹⁰ Strategia polityczna na rzecz wielojęzyczności MEMO/07/80

Aby zwrócić uwagę społeczeństwa na europejską różnorodność lingwistyczną, Unia Europejska i Rada Europy ogłosiły 2001 rok Europejskim Rokiem Języków. W imprezach związanych z rokiem tematycznym wzięły udział miliony osób z 45 krajów. Setki wydarzeń w całej Europie były okazją do podkreślenia różnorodności językowej naszego kontynentu i promowania nauki języków obcych. Europejski Rok Języków stał się również inspiracją dla obchodzonego od 2001 roku, w dniu 26 września, Europejskiego Dnia Języków. Celem tej inicjatywy jest uświadomienie ogółowi społeczeństwa znaczenia wielojęzyczności w Europie, pielęgnowanie różnorodności kulturowej i językowej oraz wspieranie nauki języków obcych również poza formalnym cyklem kształcenia.¹¹

Konkurs Juvenes Translatores

Od 2007 roku w UE odbywa się konkurs „Konkurs Juvenes Translatores”. Konkurs pokazuje, że młodzi ludzie z przyjemnością uczą się języków obcych. Celem Juvenes Translatores jest, poza nawiązywaniem więzi międzyludzkich i poznawaniem innych kultur, również zapoznanie młodzieży ze studiami tłumaczeniowymi oraz uświadomienie im, że zarówno instytucje unijne, jak i Europa coraz bardziej potrzebują tłumaczy. Najbliższa edycja konkursu odbędzie się 24 listopada 2011. 1 września na stronie http://ec.europa.eu/translatores/index_pl.htm rozpocznie się rejestracja szkół.¹²

Europass - paszport językowy

Samodzielne dokonanie oceny własnych umiejętności językowych jest trudne. Powszechnie stosowane w życiorysach określenia poziomu znajomości języków „podstawowy”, „średni”, „zaawansowany” nie są jednoznaczne i nie oddają w pełni realnych możliwości danej osoby w zakresie używania języka obcego. Samoocenę umiejętności językowych oraz precyzyjne ich przedstawienie znacznie ułatwia Europass-Paszport Językowy.

W dokumencie tym ocena umiejętności jest dokonywana przez posiadacza na podstawie tabeli samooceny, opracowanej przez Radę Europy, w której zdefiniowanych zostało sześć poziomów biegłości językowej w zakresie słuchania, czytania, pisanie, porozumiewania się i samodzielnego formułowania wypowiedzi. Europass-Paszport Językowy przedstawia także całą „biografię językową” posiadacza dokumentu, czyli etapy i formy kształcenia oraz informacje na temat wykorzystania języka obcego.

Szczególnie istotny jest fakt, że dokument ten umożliwia również wykazanie się umiejętnościami nabytymi poprzez własne doświadczenia czy samokształcenie. Jest to więc dokument szczególnie ważny i przydatny dla osób nie mogących potwierdzić swojej znajomości języka obcego zdanymi egzaminami czy odpowiednimi certyfikatami.

¹¹ http://ec.europa.eu/education/languages/orphans/doc3302_pl.htm

¹² http://ec.europa.eu/translatores/why/why_pl.htm

Formularz dokumentu Europass - Paszport Językowy jest dostępny we wszystkich językach UE na stronach portalu internetowego <http://europass.cedefop.europa.eu/> i na europejskiej stronie portalu Europass

<http://europass.cedefop.europa.eu/europass/home/vernav/Europass+Documents/Europass+Language+Passport.csp;jsessionid=C7213ED7856024247D8EF9FA3C0BFC1C.wpc2>¹³

II. Wielokulturowość

W miarę postępów procesu integracji gospodarek krajów europejskich, wzrastało przekonanie o znaczeniu kultury i konieczności jej uwzględnienia we wspólnotowych politykach. Znalazło to odbicie w Traktacie z Maastricht (1992) i potwierdzenie w Traktacie Amsterdamskim (1997). Oba akty prawne upoważniły instytucje Unii Europejskiej do podejmowania inicjatyw w dziedzinie kultury, które miały na celu przede wszystkim ochronę dziedzictwa kulturowego Europy oraz wzajemne poznanie kultur narodów zamieszkujących kontynent europejski. Nie stanowiły one podstawy dla stworzenia wspólnotowej polityki kulturalnej, w znaczeniu na przykład wspólnej polityki rolnej, ale określają zasady, na jakich UE może i powinna działać w sprawach kultury.¹⁴

*TYTUŁ XIII Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Artykuł 167
(dawny artykuł 151 TWE)*

- 1. Unia przyczynia się do rozkwitu kultur Państw Członkowskich, w poszanowaniu ich różnorodności narodowej i regionalnej, równocześnie podkreślając znaczenie wspólnego dziedzictwa kulturowego.*
- 2. Działanie Unii zmierza do zachęcania do współpracy między Państwami Członkowskimi oraz, jeśli to niezbędne, do wspierania i uzupełniania ich działań w następujących dziedzinach:*
 - pogłębiania wiedzy oraz upowszechniania kultury i historii narodów europejskich,*
 - zachowania i ochrony dziedzictwa kulturowego o znaczeniu europejskim,*
 - niehandlowej wymiany kulturalnej,*
 - twórczości artystycznej i literackiej, włącznie z sektorem audiowizualnym.*
- 3. Unia i Państwa Członkowskie sprzyjają współpracy z państwami trzecimi oraz z organizacjami międzynarodowymi właściwymi w dziedzinie kultury, zwłaszcza z Radą Europy.*

¹³ <http://www.europass.org.pl/europass-paszport-jezykowy>

¹⁴ Unia Europejska. Informator o polityce kulturalnej, UKIE, s.3.

4. Unia uwzględnia aspekty kulturalne w swoim działaniu na podstawie innych postanowień Traktatów, zwłaszcza w celu poszanowania i popierania różnorodności jej kultur. (...) ¹⁵

Unia Europejska, zgodnie z założeniami swojej polityki w dziedzinie kultury, formułowanymi w Traktacie z Maastricht, wspiera finansowo działania, które przyczyniają się do wzajemnego poznawania kultur i rozwoju współpracy w tej dziedzinie między krajami członkowskimi. Zgodnie z zasadą subsydiarności, jej działalność nie zastępuje polityk kulturalnych państw narodowych a jedynie wspomaga je w uzyskaniu europejskiego wymiaru. Finansowanie kultury w Unii Europejskiej odbywa się poprzez programy, do których zainteresowane instytucje i organizacje zgłaszają projekty. ¹⁶

Europejskie Stolice Kultury

Idea, by użyć kultury do głębszego zintegrowania Europejczyków poprzez zaznajomienie ich z europejskimi miastami, zrodziła się 13 maja 1985 roku, podczas spotkania Rady Unii Europejskiej. Przedstawiła ją grecka minister kultury Melina Mercouri. Inicjatywa Europejskich Miast Kultury szybko przyjęła się w Europie. Pierwszym Europejskim Miastem Kultury były greckie Ateny. W 1999 jej nazwę zmieniono na Europejskie Stolice Kultury. Europejska Stolica Kultury zawędrowała już do ponad 35 miast. Każde miasto przygotowuje program imprez kulturalnych ilustrujących jego dziedzictwo historyczne i kulturowe.

Celem tego tytułu jest ukazanie bogactwa, różnorodności i pokrewieństwa kultur europejskich, pogłębienie wzajemnej znajomości wśród obywateli Europy oraz pobudzenie świadomej przynależności do tej samej europejskiej społeczności. W tym sensie ogólna wizja obchodów musi być „europejska”, a program musi być interesujący na szczeblu europejskim. Jeśli chodzi o „wymiar europejski”, art. 4 decyzji 1622/2006/WE stanowi, że program: *wzmacnia współpracę w każdym sektorze kultury pomiędzy podmiotami z dziedziny kultury, artystami i miastami z danego państwa członkowskiego i innych państw członkowskich, podkreśla bogactwo różnorodności kulturowej w Europie, uwypukla wspólne aspekty kultury europejskiej.*

Aktualnie Europejska Stolica Kultury jest wskazywana co roku przez Radę na zalecenie Komisji, uwzględniające opinię Parlamentu Europejskiego i jury, w skład którego wchodzi siedmiu wybitnych przedstawicieli świata kultury. Lista krajów, które uczestniczą w przedsięwzięciu w kolejnych latach, została ustalona do 2019 r. W tym roku prestiżowa rola Europejskich Stolic Kultury przypadła fińskiemu Turku oraz estońskiej stolicy, Tallinowi. ¹⁷

¹⁵ Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej C 83/121, 30.3.2010

¹⁶ Unia Europejska. Informator o polityce kulturalnej, UKIE, s.26.

¹⁷ Biuletyn Europe Direct - Poznań 03/2010 oraz Biuletyn Europe Direct - Poznań 3/2011

Europejski Rok Dialogu Międzykulturowego

Rok 2008 został ogłoszony przez Komisję Europejską Rokiem Dialogu Międzykulturowego. Obchody Roku miały na celu poszanowanie i promocję różnorodności kulturowej, zapewnienie równości szans wszystkim mieszkańcom UE i przeciwdziałanie dyskryminacji, wsparcie idei solidarności i sprawiedliwości społecznej, budowanie partnerskich relacji z krajami członkowskimi i z krajami spoza Wspólnoty.

We wszystkich krajach członkowskich Unii Europejskiej podejmowane były działania przybliżające ideę dialogu międzykulturowego oraz sprzyjające integracji i współdziałaniu środowisk wielokulturowych.¹⁸

Europejska Agenda Kultury

Europejska Agenda Kultury to plan działań na rzecz kultury przygotowany po konsultacjach społecznych i zatwierdzony w maju 2007 roku przez Radę Europejską. Celem tego dokumentu było z kolei wspieranie różnorodności kulturowej i dialogu międzykulturowego; przedstawianie kultury jako katalizatora kreatywności w ramach Strategii Lizbońskiej oraz promocja kultury jako żywego elementu w międzynarodowych stosunkach pomiędzy krajami członkowskimi.¹⁹ Rezultaty wdrażania tego programu można prześledzić w „Sprawozdaniu w sprawie wdrożenia Europejskiej Agendy Kultury” http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/doc/library/acte_PL.pdf

Kultura jako element stosunków międzynarodowych UE

UE jako strona Konwencji UNESCO w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego zobowiązała się do włączenia kultury jako elementu swoich stosunków z krajami i regionami partnerskimi. Z tego też względu utworzono nowe ramy strategiczne dla kultury w stosunkach zewnętrznych UE. Na nowe inicjatywy uruchomiono zwiększone środki finansowe; od 2007 r. ponad 100 mln euro przeznaczono na kulturę w państwach trzecich oraz na współpracę regionalną. Znacznie zwiększono wsparcie UE na rzecz współpracy kulturalnej w regionie objętym europejską polityką sąsiedztwa. W 2009 i 2010 r. na tym regionie skoncentrowano specjalne działania europejskiego programu Kultura.²⁰

Strategia „Europa 2020”

Strategia ta ma na celu kierowanie Europy na ścieżkę długoterminowego rozwoju za pomocą środków służących propagowaniu inteligentnego i zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu. W tych ramach kultura może odgrywać fundamentalną rolę za pośrednictwem m.in. agendy cyfrowej (umiejętność korzystania z mediów, nowe otoczenie dla twórczości i dostęp do kultury) oraz projektu „Nowe umiejętności w nowych miejscach

¹⁸ <http://dialog2008.pl/>

¹⁹ http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/doc399_en.htm

²⁰ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52007DC0242:PL:NOT>

pracy” (kompetencje międzykulturowe i umiejętności przekrojowe). Rola kultury w rozwoju regionalnym i lokalnym powinna zostać podkreślona w ramach polityki spójności (kreatywne i międzykulturowe miasta i regiony).²¹

Program Kultura 2007 – 2013

Program Kultura 2007 – 2013 jest jedynym programem Unii Europejskiej skierowanym bezpośrednio do instytucji kultury w Europie. Stanowi kontynuację działań wspierających współpracę w dziedzinie kultury. Pozwala uzyskać dofinansowanie na organizację międzynarodowych wydarzeń kulturalnych, tłumaczenia literackie, festiwale. Głównymi celami programu są:

- wspieranie mobilności artystów oraz osób zajmujących się sektorem kultury,
- wspieranie dialogu międzykulturowego,
- wspieranie międzynarodowego obiegu dzieł oraz wyrobów artystycznych i kulturalnych.²²

Erasmus

Program Erasmus wspiera międzynarodową współpracę szkół wyższych i umożliwia studentom wyjazdy za granicę na część studiów (maksymalnie 2 semestry) lub praktykę. Program stanowi niezwykłą szansę na zdobycie doświadczenia, a także na poprawę umiejętności językowych. Studenci mają możliwość dogłębnego poznania kultury państwa przyjmującego, panujących zwyczajów, religii, poznania danego regionu świata na własnej skórze, przełamywania się istniejące stereotypów. Wyjazd na stypendium pomaga lepiej zrozumieć zachowania obcokrajowców, jak również uczy tolerancji dla odmienności.²³ Podobne doświadczenia, związane z pracą, nauką i życiem w środowisku międzynarodowym gwarantuje także inny program, obejmujący edukację pozaformalną – program „Młodzież w działaniu”.²⁴

Europeana

W 2008 roku zainicjowana została europejska multimedialna biblioteka cyfrowa – Europeana. Za pomocą strony internetowej internauci mają dostęp do cyfrowych zasobów europejskich bibliotek, muzeów i archiwów. Europeana umożliwia wyszukiwanie pośród 15 milionów obiektów z zakresu obrazów, tekstów, dźwięków i filmów, a więc umożliwia przeglądanie zasobów europejskiej kultury.²⁵

Źródła:

- Wszystkie wymienione powyżej odnośniki

²¹ <http://dialog2008.pl/index.php?page=art&artid=474>

²² http://platformakultury.pl/files/2011-04-06/pol_mapa_projektow_www.pdf

²³ Zobacz <http://www.europe-direct.poznan.pl/aktualnosci/1272/erasmus-kolejny-rekord.html>

²⁴ <http://www.mlodziej.org.pl/>

Oraz

Publikacje dostępne w Europe Direct – Poznań

- *Culture in motion. The Culture Programme 2007-2013*, EC, 2009.
- *Fifty ways to motivate language learners*, DG Education and Culture, 2008.
- *Jak uczyć się języków obcych*, KE, 2010.
- *Języki w działaniu, Tłumaczenia pisemne i ustne*, KE, 2010.
- *Kultura i edukacja - Praktyczny przewodnik*, Parlament Europejski, 2009.
- *Languages for Europe – 30 projects for promoting language learning. Life Learning Program*, 2007.
- *Po europejsku. Języki w Unii Europejskiej*, KE, 2008.
- *Program Kultura – najczęściej zadawane pytania*, J. Santera-Szeliga, A. Etmanowicz, Komisja Europejska, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
- *Tłumaczenie dla wielojęzycznej wspólnoty*, DG ds. Tłumaczeń Pisemnych, 2009.
- *Translation and interpreting: languages in action*, EC, 2009.
- *Translation tools and workflow*.
- *Unia Europejska. Informator o polityce kulturalnej*, UKIE.
- *Wielojęzyczność – ku wzajemnemu zrozumieniu*, KE, 2009.

Referencje

- Badanie przeprowadzone przez ELAN na temat wpływu niewystarczającej znajomości języków obcych na gospodarkę europejską z grudnia 2006 r.
http://ec.europa.eu/education/languages/Focus/docs/elan_en.pdf
- Języki są ważne dla przedsiębiorstw. Przedsiębiorstwa osiągają lepsze wyniki dzięki znajomości języków. Zalecenia Forum Biznesu ds. Wielojęzyczności ustanowionej przez Komisję http://ec.europa.eu/education/languages/pdf/davignon_pl.pdf
- Program „Uczenie się przez całe życie”
http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc78_en.htm
- Ramy europejskiego badania kompetencji językowych
http://ec.europa.eu/education/policies/2010/doc/com184_pl.pdf
- Sprawozdanie końcowe Grupy Wysokiego Szczebla ds. Wielojęzyczności utworzonej z inicjatywy Komisji Europejskiej
http://ec.europa.eu/education/policies/lang/doc/multireport_en.pdf
- Sprawozdanie z realizacji planu działania pod tytułem „Promowanie nauki języków obcych i różnorodności językowej”

²⁵ <http://www.europeana.eu/portal/>

- http://ec.europa.eu/education/policies/lang/doc/com554_pl.pdf
- Wielojęzyczność: atut dla Europy i wspólne zobowiązanie
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0566:FIN:PL:PDF>
 - Wykaz działań wspólnotowych w zakresie wielojęzyczności i wyniki publicznych konsultacji przeprowadzonych za pośrednictwem Internetu
http://ec.europa.eu/education/languages/pdf/com/inventory_en.pdf
 - Zbawienne wyzwanie. W jaki sposób wielość języków mogłaby konsolidować Europę. Propozycje Grupy Intelktualistów ds. Dialogu Międzykulturowego utworzonej z inicjatywy Komisji Europejskiej
http://ec.europa.eu/education/policies/lang/doc/maalouf/report_pl.p
 - *Jednym glosem w 23 językach*
http://ec.europa.eu/polska/news/wizyta_w_tulawkach_pl.htm

Filmy

- http://ec.europa.eu/education/languages/library/doc4296_en.htm
- http://ec.europa.eu/education/languages/Focus/doc2843_en.htm
- http://ec.europa.eu/education/languages/orphans/doc3731_en.htm
- <http://www.tonguestories.eu/>
- http://www.youtube.com/watch?v=-U0ygjvit1Q&feature=player_embedded
- http://www.youtube.com/watch?v=ocgx-ssrz7s&feature=channel_video_title

Nauka on-line

- <http://www.linguanet-europa.org/plus/pl/level/tools.jsp>
- <http://edl.ecml.at/LanguageFun/Selfevaluateyourlanguageskills/tabid/2194/language/en-GB/Default.aspx>
- <http://www.eu-intercomprehension.eu/activities.html>
- <http://www.testpodium.com/index.asp>

Przygotował: Punkt Informacyjny Europe Direct – Poznań
Projekt współfinansowany ze środków Komisji Europejskiej

